

Mācīšanās rezultātos balstītas studijas:

***Vai varam atļauties to neievieš?
Ko tas dod augstākajā izglītībā
ieinteresētājām pusēm?***

Prof. Andrejs Rauhvargers

Kvalifikāciju ietvarstruktūtas ir samērā jaunas un nav Eiropas izgudrojums

- Jaunzēlande - 1990. Desmit līmeņi, no tiem 6 augstākajā izglītībā
- Austrālija 1995-2000 Desmit līmeņi, no tiem 7 pēc vidusskolas
- Dienvidāfrika -1995, Astoņi līmeņi, pamatskola – 1. līmenis, 2.-4. vidējās izglītības kvalifikācijas, 5 – 8 pēc vidusskolas
- 1995. Kanāda – nav vispārējas ietvarstruktūras bet ir daļā provinču piem. Ontario
- **Šobrīd pie kvalifikāciju ietvarstruktūrām strādā >120 valstis pasaulē**

Kas ir kvalifikāciju ietvarstruktūra?

- Kvalifikāciju ietvarstruktūra ir *attiecīgajā izglītības sistēmā piešķirto kvalifikāciju sistemātisks apraksts, kurā visi studiju rezultāti tiek mērīti un attiecināti cits pret citu.*

Kā aprakstīsim?

- *Nosauksim mācību priekšmetus?*
- *Norādīsim, cik ilgi tiek mācīts katrs priekšmets?*
- *Uzskaitīsim teorijas?*
- *Sarakstīsim formulas?*
- *Sagatavosim mācību grāmatu sarakstu?*

Kas ir kvalifikāciju ietvarstruktūra?

- Kvalifikāciju ietvarstruktūra ir attiecīgajā izglītības sistēmā *piešķirto kvalifikāciju sistemātisks apraksts, kurā visi studiju rezultāti tiek mērīti un attiecināti cits pret citu.*

Kā aprakstīsim?

- *Nosauksim mācību priekšmetus?*
- *Norādīsim, cik ilgi tiek mācīts katrs priekšmets?*
- *Uzskaitīsim kreditus?*
- *Sarakstīsim formulas?*
- *Sagatavosim mācību grāmatu sarakstu?*
- ***Nē, aprakstīsim ar reālām lietām ko absolvents zina, izprot, ko prot un kādus darba uzdevums spēj risināt***

- **Studiju/ mācīšanās rezultāti** (*learning outcomes*): attiecīgā studiju perioda noslēgumā sagaidāmo rezultātu formulējums **kompetenču formā**, t.i. kas studējošais pēc attiecīgā kursa, moduļa, programmas apguves **zina, izprot, un ko spēj veikt**.
- **Kompetence** (*competence*) – zināšanu, prasmju un attieksmju kopums, kas kvalificē noteikta veida vai līmeņa uzdevumu veikšanai
- **Kompetence** ir pierādīta spēja izmantot zināšanas, prasmes un personiskās, sociālās, metodoloģiskās spējas darba un mācību situācijās, un personīgajā attīstībā.

Ko risina kvalifikāciju ietvarstruktūras?

Studentam: labāka izpratne par programmu, precīzāka izvēle, uzlabojas nodarminātība

Darba devējiem: skaidrība, caurspīdīgums, reālas līdzdalības iespējas

Uzlabojas starptautiska salīdzināmība.

Uzlabojas diplomu starptautiskā atzišana

Ieviešot studiju rezultātos balstītu pieeju:

Formālajā izgl.– uzlabojas programmu veidošana

Mūžizglītībā – rodas iespēja novērtēt **un ieskaitīt** ārpus formālās izglītības apgūto

Paradigmas maiņa uz centrētu izglītību

*Muti ciet un
pierakstiet
ko es saku!*

Jā, bet kas ir studentā centrēta izglītība?

- Studiju rezultāti ir formulēti visai programmai, gan katram atsevišķam studiju kursam.
- Kredītpunkti ir saistīti ar studiju rezultātiem
- Ir uzskatāmi redzams, ka atsevišķo kursu rezultātu kopums veido programmas studiju rezultātus
- Studenti ir zina un saprot, kādi ir paredzētie studiju rezultāti
- Studiju rezultātu sasniegšana un paši studiju rezultāti ir centrālais jautājums studiju programmas periodiskajā iekšējā izvērtēšanā
- Studentu sekmju vērtēšanas un atzīmju likšanas kritēriji balstās uz studiju rezultātiem (atzīme parāda vai un cik lielā mērā studiju rezultāti ir sasniegti)

ASV: kopš 1992 akreditācijas standartos iekļauti studiju rezultāti

- Kopš 1992 gada ASV akreditācijā novērtē gan pašus studiju rezultātus (formulējumus), gan to sasniegšanu.
- Šis solis tiek uzskatīts par būtisku inovāciju augstākajā izglītībā.

(Wolff, 2005, p. 85).

Quality Audit Manual (ASV)

Akadēmiskajā auditā **jānovērtē:**

- **Studiju rezultātus, t.i. Absolventa zināšanas, prasmes un kompetences**
- *Studiju programmu veidošanu* t.i. Programmu realizācijas kārtību un perspektīvo pasniegšanas darbu, izmantotos mācību kursu materiālus: to saistība ar citām programmas daļām, kā arī to saskanība ar programmas studiju rezultātiem.
- *Pasniegšanas un mācīšanas aktivitātes*, t.i.: metodika lai stimulētu studentu iesaisti, atgriezeniskās informācijas sniegšanu, tehnoloģiju lietojumu.
- *Studentu mācīšanās novērtējums*, t.i.: Metodes un indikatori (kritēriji), kas tiek izmantoti studentu mācīšanās novērtēšanai, to saderība ar studiju rezultātiem, salīdzinājums starp studentu veiktspēju mācīšanās sākumā un noslēgumā.
- *[Iekšējās] kvalitātes nodrošināšanas iedibināšana.*

(Massy, 2005, p. 175)

Augstskolu iekšējā *kvalitātes kultūra*

Kvalitātes uzturēšana ir pašas augstskolas pienākums

Tā ietver:

- Mācībspēku kopīgu darbu ar programmu iesaistot studentus:
- **Studiju rezultātu formulēšana programmai kopumā**
- **Studiju rezultātu formulēšana katram priekšmeta kursam**
- Sekmju vērtēšanas kritēriju un metodiku izstrāde, lai vērtētu **rezultātus** nevis satura apguvi
- Nepārtraukta sekošana rezultātiem (eksāmenu rezultātiem, absolventu nodarbinātībai, tālākajai mācību/studiju karjerai)
- Nepārtrauktas korekcijas atbilstoši novērotajam

Uz studiju rezultātiem balstīts programmu iekšējais vadības/kvalitātes cikls

Deminga cikls kvalitātes vadībā

(PLĀNO)

(VEIC)

(ANALIZĒ)

Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas Standarts 1.2

Programmu un piešķiramo grādu kvalitātes nodrošināšanai jāietver:

- paredzēto konkrēto **studiju rezultātu izstrādi un publiskošanu**;
- dažādu izglītības formu (klātienēs, neklātienēs, tālmācības, e-izglītības) un augstākās izglītības veidu (akadēmiskās, profesionālās) konkrētās vajadzības;
- atbilstošu mācību līdzekļu pieejamību;

Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalitātes nodrošināšanas standarts 1.3.

Studentu vērtēšana, konsekventi izmantojot publicētus kritērijus

Studentu sekmju vērtēšanas pasākumiem

- jābūt veidotiem tā, lai **novērtētu paredzēto studiju rezultātu sasniegšanu**;
- tiem jāatbilst savam mērķim: diagnostiskam, pašpārbaudes, vai summatīvam;
- jāizmanto skaidrus un publicētus atzīmju piešķiršanas kritērijus

Vai šo visu drīkst ignorēt?

Es personīgi domāju, ka nē

**Paldies par uzmanību!
Andrejs Rauhvargers**

Mūžizglītības
programma

Paldies par uzmanību

Mūžizglītības
programma